

29.1.2024

Etelä-Pohjanmaan liitto

Viite Etelä-Pohjanmaan liiton lausuntopyyntö 30.11.2023

Lapuan kaupungin lausunto / Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kaavaehdotus

Etelä-Pohjanmaan liitto on pyytänyt Lapuan kaupungin lausuntoa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 kaavaehdotuksesta Lapuan kaupungin alueelta.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 sisältää kaikki alueidenkäytön teemat eli aluerakenteen, liikenteen ja teknisen huollon verkostojen, viherrakenteen, luonnonvarojen, energiantuotannon ja kulttuuriympäristöjen teemat sekä alueelliset kehittämissperiaatteet. Voimaan tullessaan uusi maakuntakaava kumoaa aiemmat maakuntakaavat.

Lapuan kaupunki kiittää lausuntopyynnöstä sekä edellisen lausunnon perusteella tehdyistä muutoksista.

Aluerakenne

Valtateiden 19 ja 16 risteyksessä sijaitseva Novaparkin alue on elinkeinoelämän kilpailukyvyn kannalta tärkeä yritystoiminnan alue, jossa voimassa oleva asemakaava sallii alueelle rakennettavan 58 000 k-m².

Lapuan kaupunki muistuttaa ja pyytää palauttamaan vähittäiskaupan suuryksikön alueen kokonaisrakennusoikeuden 58 000 k-m²:iin.

Viherrakenne

Simpsio on määritelty maakuntakaavaehdotuksessa maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeäksi alueeksi. Simpsiovuori on merkitty arvokkaaksi harjualueeksi tai muuksi geologiseksi muodostumaksi sekä alueella on valtakunnallisesti merkittävä arkeologinen kohde "Kirkkotie".

Lapuan kaupunki aikoo tulevaisuudessa kehittää Simpsion aluetta matkailun ja virkistystyksen osalta. Lapuan kaupunki esitti luonnosvaiheessa virkistysalueen laajentamista. Lapuan kaupunki muistuttaa ja pyytää laajentamaan Simpsion virkistysaluetta esitetyn aluerajauksen mukaisesti (Liite1).

Lisäksi Lapuan kaupunki pyytää viheryhteystarpeen uudelleen tarkastelua. Viheryhteystarve kulkee osittain Lapuan kaupungin alueella. Kaavaehdotuksen mukaan viheryhteystarpeilla osoitetaan alueet, joilla on erityistä merkitystä ekologisen verkoston kannalta. Lapuan kaupunki katsoo, että viheryhteystarpeiden mukaiset ekologiset arvot voidaan säilyttää ilman, että niitä esitetään maakuntakaavassa viheryhteystarpeina. Lapuan kaupunki pyytää poistamaan maakuntakaavaehdotuksesta viheryhteystarpeen, joka on osoitettu Lapuan kaupungin alueelle.

Maakuntakaavassa on esitetty tulvariskialueita, joilla osoitetaan valtakunnallisesti nimetty merkittävä tulvariskialue. Alueella vesistöjen pinnan nousu voi aiheuttaa huomattavia tulvavahinkoja. Päätökset valtakunnallisesti merkittäviä tulvariskialueista ovat määräaikaista. Tällä hetkellä on käynnistymässä uusi kuuleminen tulvariskialueiden määrittämisestä. Nykyisen suunnittelukauden aikana on tehty selvityksiä Lapuan tulvariskitilanteen tarkistamiseksi. Uuden 1D/2D-mallin 1/100 tulvan mukaan tulvavaarassa olevien rakennusten määrä on huomattavasti pienempi kuin aikaisemmin laadituissa tulvamalleissa. Tästä johtuen Lapuan alueen määrittäminen valtakunnallisesti merkittäväksi tulvariskialueeksi on epävarmaa. Tämä tulisi ottaa huomioon maakuntakaavassa ja kaavaselistuksesta tulisi käydä ilmi, että kyseessä on määräaikaista määritettävät alueet.

Kulttuuriympäristö

Maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa ja ylläpidossa on huomioitava arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön sekä luonnonperinnön turvaaminen. Tarkemmassa suunnittelussa, käytössä ja rakentamisessa tulee turvata sekä edistää kylä- ja kaupunkikuvan rakennusperinnön arvojen säilymistä ja kehittämistä. Uusi rakentaminen ja ympäristön kehittäminen on sopeutettava alueen kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin ja ajalliseen kerroksellisuuteen.

Maakuntakaavaselistuksen mukaan maakuntakaavaehdotus perustuu Etelä-Pohjanmaan maakunnalliseen rakennusinventointiin ja Etelä-Pohjanmaan maakunnalliseen uudempien kohteiden rakennusinventointiin. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa ja ylläpidossa on huomioitava arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön sekä luonnonperinnön turvaaminen. Tarkemmassa suunnittelussa, käytössä ja rakentamisessa tulee turvata sekä edistää kylä- ja kaupunkikuvan rakennusperinnön arvojen säilymistä ja kehittämistä. Uusi rakentaminen ja ympäristön kehittäminen on sopeutettava alueen kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin ja ajalliseen kerroksellisuuteen. Maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (MKY) pohjautuvat Saatsi Arkkitehtien vuonna 2021 valmistuneeseen Etelä-Pohjanmaan maakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön arvotuksen merkittävimpiin kohteisiin.

Lapuan keskustaan esitetty maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön aluerajaus, Lapuan keskusta on suurilta osin määritelty vuonna 2017 tehdyn Etelä-Pohjanmaan maakunnallisen rakennusinventoinnin aluerajauksen mukaan. Alue on laaja ja suurin osa arvotetuista rakennuksista sijaitsee jokivarren läheisyydessä ja Kauppakadun varrella. Peltosen liiketalo on

purettu. Myös selvityksissä viitataan Kauppakatuun ja nostetaan esille yksittäisiä arvorakennuksia. Nykyisen aluerajauksen määrittämiseen ei ole perusteita. Lisäksi Ilkan 1800-luvun talonpoikaispihaa ei enää ole. Tulipalo tuhosi Ilkan talon vuonna 2023.

Lapuan kaupunki pitää hyvänä, että maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristökohteet on tunnistettu ja että ne huomioidaan myöhemmin alueella yleis- ja asemakaavojen laadinnassa. Lapuan kaupungin mukaan kohteita ei kuitenkaan tulisi esittää maakuntakaavassa aluumerkintöinä. Jos merkittävät kulttuuriympäristöt halutaan esittää maakuntakaavassa, tulisi ne esittää yksittäisinä kohteina, joita olisivat Lapuan kaupungintalo, Lahdentalo ja Jukantupa sekä nuorisotalo miljöineen.

Maakuntakaavaehdotuksessa on esitetty runsaasti maakunnallisesti rakennettuja kulttuuriympäristöjä myös Lapuan keskustan ulkopuolella. Usean tunnistetun maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön läheisyyteen on esitetty tunnistettua kulttuuriympäristöä laajempi aluumerkintä. Näitä ovat Hellanmaantien ja Raamatuntien asutus, Hourunkoskentien asutus, Kuortaneentien pohjalaistalot ja Kauhajärven kylä.

Lapuan kaupunki pyytää edellä mainittujen maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen merkintöjen uudelleen tarkastelua. Näitä tunnistettuja maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä ei tulisi esittää maakuntakaavatasolla alueina. Kyseessä olevat maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ovat kapea-alaisia ja muodostuvat yksittäisistä tunnistetuista kohteista eikä niiden perusteella voida esittää koko kylien asutusta maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi. Mikäli ne halutaan esittää maakuntakaavassa, tulisi tunnistetut maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt esittää pistemäisinä kohteina. Tunnistetut kulttuuriympäristöt otetaan huomioon yleiskaavojen ja asemakaavojen yhteydessä.

Lapuan kaupunki pyytää myös tarkennusta Antilan ja Honkimäen maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön määrittämiseen. Maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi on ehdotettu myös Osuuskaupan viljasiiloja. Näille on myönnetty purkulupa 16.6.2023, joten merkintä maakuntakaavassa ei ole tarpeellinen.

Lapuan kaupungilla ei ole muuta huomauttamista maakuntakaavaehdotuksesta.

Lapuaalla 29.1.2024

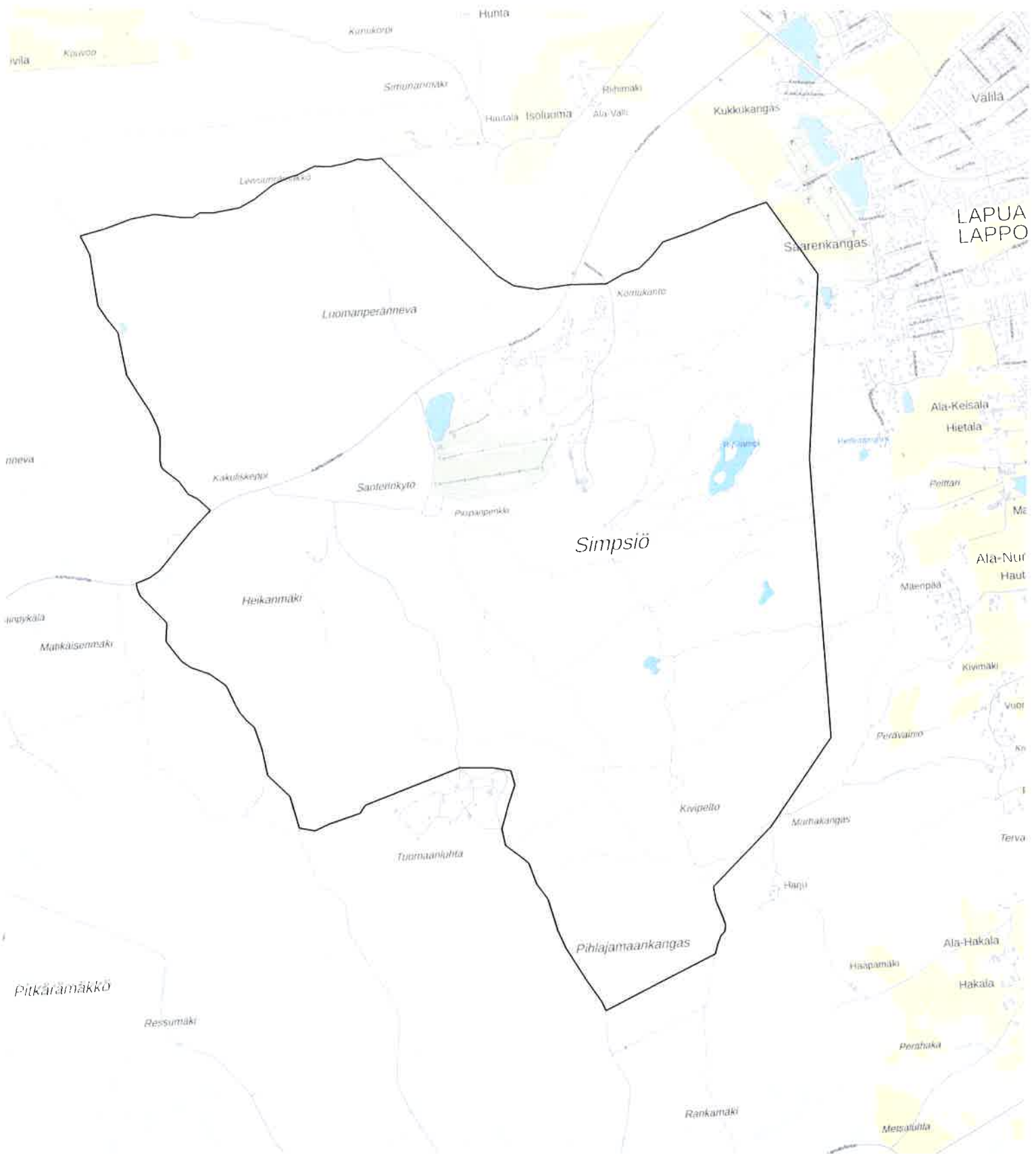
Lapuan kaupunginhallitus

Pekka Kivisaari
kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja

Satu Kankare
kaupunginjohtaja

LAPUA
LAPPO

Simpsiö